

## Posudek diplomové práce Denisy Micháلكové *Téma exilu a ženské postavy v tvorbě Ivy Pekárkové*

Posudek vedoucího, ÚČLK FF UK v Praze, obor Komparatistika

Denisa Micháلكová si jako téma diplomové práce zvolila tvorbu Ivy Pekárkové, která ji zaujala svébytným přístupem k exilovým tématům, nekonvenčními ženskými postavami a osobitým vztahem k odlišným kulturám, nesoucím se i ve znamení současného nomádství. Z hlediska těchto témat se rozhodla interpretovat jak významnější část autorčiny románové tvorby, tak některé z jejích cestopisů a blogových knih.

První oddíl práce tvoří interpretace tří Pekárkové románů – *Péra a perutě* (1989), *Kulatý svět* (1993) a *Dej mi ty prachy* (1996) – doplněná stručnější reflexí jejích pozdějších děl. Denisa Micháلكová interpretované texty charakterizuje a blíže se soustředí na stěžejní motivy, jako je například „geometričnost“ v případě *Kulatého světa* nebo specifická prostorovost New Yorku v románu *Dej mi ty prachy*. Daří se jí tak stručně postihnout základní aspekty vývoje tematiky a poetiky Ivy Pekárkové, přecházející od 90. let v prózy reportážního a reflexivního typu. Denisa Micháلكová ukazuje, jak se exilová vykořeněnost u Pekárkové od počátku propojuje se živým, až etnografickým zájmem o jiné kultury a jak se prostorové trajektorie exulantů mění v nomádství a světoobčanství. Nositelkami těchto trajektorií a tohoto vnímání světa jsou v románech silné ženské postavy, jejichž analýze se pak autorka věnuje ve druhém oddílu diplomové práce. Zde využívá Forsterova rozlišení mezi plochými a kulatými postavami, a zejména Phelanova modelu mimetické, syntetické a tematické dimenze literární postavy. S využitím těchto poměrně jednoduchých konceptuálních nástrojů – obohacených o některé vhledy genderových studií – pak podrobněji analyzuje hrdinky tří románů Pekárkové, jimž se věnovala už v první části. Soustředí se na maskulinní aspekty těchto ženských postav, na jejich nomádství a na jejich nekonvenční sexualitu.

Těžiště diplomové práce tedy spočívá v představení tematiky a poetiky vybraných textů Ivy Pekárkové, k nimž celkově dosud existuje jen málo relevantní sekundární literatury (většinou jde o texty publicistického rázu). Výkladový oblouk práce je zřetelný, nesený v prvním oddílu chronologií díla, ve druhém pak zkoumanými aspekty ženských postav. Zaměření na výše představená témata s sebou současně nese nemalou míru repetitivnosti, kdy se například téma zájmu o jiné kultury objevuje v úvodu práce, mnohokrát v prvním oddílu a poté i v oddílu druhém; obdobně i nekonvenčnost hrdinek a jejich nomádství. Nelze sice tvrdit, že by vůbec nepřibývaly nové aspekty, ale soustředění na několik aspektů je skutečně výrazné a nezřídka vyvolává dojem jisté redundance. Pojednání o daných tématech bylo možné více prohloubit, výrazněji je zasadit do dobového literárního kontextu (to je provedeno spíše náznakově) a více vytěžit i po stránce teoretické. Práce přichází také s některými spornými či nejasnými terminologickými volbami a formulacemi, např. „ženskost a mužnost“ (s. 33) nebo tvrzení, že „Dichotomie mužského a ženského ve vztahu a

sexualitě tvoří dohromady celek, který rozhodně nelze označit za feministický, neboť se nevyznačuje nenávistím k mužům“ (s. 48). Většinou se však Denisa Michálková obdobných zjednodušených či defektních formulací vyvarovala a o textech Ivy Pekárkové píše srozumitelně.

Po stránce akademického psaní se text vyznačuje adekvátním výkladovým stylem. Obsahuje však nemalé množství pravopisných nedostatků, překlepů apod. („Iv Pekárkovou“; „čský“, s. 9; „kteří již byli režim také *zhomogenizování*“, „motivace od chodu z vlasti a možnost či nemožnost návratu“, s. 15 apod.). Rovněž bibliografické údaje nejsou zpracovány bez chyb a nelogičností (mj. kolísající využívání „ibidem“ a nedotažené zpracování některých údajů).

Na místě je zde stručná reflexe vzniku práce. Cesta k finálnímu textu byla totiž dlouhá a neobyčejně svízelná: Denisa Michálková jen pozvolna nacházela klíč k tomu, jak práci vystavět a jak zvolená témata uchopit, vzniklo nemalé množství verzí jednotlivých kapitol. Diplomová práce tento proces v některých aspektech, zejména v možnosti prohloubení výkladu i ve zmíněné repetitivnosti, obráží. Jakkoli je třeba hodnotit hlavně výsledný produkt, ve srovnání s předchozími verzemi je zjevné, že Denisa Michálková nakonec podala maximální možný výkon, a to je třeba ocenit. Současně je zřejmé, že ve srovnání s diplomovými pracemi obhajovanými na oboru komparatistika zůstává její práce co do vytěžení pojednaného materiálu v analýze a interpretaci pod běžným průměrem.

Na základě výše uvedeného diplomovou práci Denisy Michálkové **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení **velmi dobře** nebo **dobře** podle průběhu obhajoby.

V Praze 30. 1. 2024

Mgr. Josef Šebek, Ph.D.